

ATLANTIS THESAURUS ABSCONDITUS

Ediční řada památek starší české literatury v nakladatelství ATLANTIS zpřístupňuje méně známá nebo dosud nevydaná díla od středověku do začátku 19. století, a to díla různých žánrů: cestopisy, historickou beletrii, legendy, poezii, kroniky, mravoučnou a zábavnou literaturu apod. Celá řada je určena laické i odborné čtenářské veřejnosti, tomu je podřízena i ediční příprava textu.

■ KNIHY LZE OBJEDNAT NA ADRESE: ATLANTIS, spol. s r. o., Česká 15, PS 374, 602 00 Brno, tel.: 542 213 221, e-mail: atlantis-brno@volny.cz, www.volny.cz/atlantis

Na rok 2003 připravujeme:

■ ALŽBĚTA JOHANNA WESTONIE / PROMĚNY OSUDU

Kdybychom pátrali po první významné autorce české literatury, zastavili bychom se až na přelomu 16. a 17. století u Alžběty Johanny Westonie (1582–1612). Narodila se v Anglii, ale krátce po narození se spolu s matkou a nevlastním otcem Eduardem Kelleyem, známým rudolfínským alchymistou, přestěhovala do Čech. Dostalo se jí znamenitého vzdělání, na tehdejší dobu u žen nevídaného, ovládala několik jazyků a již od svých čtrnácti let psala latinské básně, jež u předních představitelů humanistické literatury a vědy vzbuzovaly obdiv a nadšení. Četné příležitostné verše, básně s duchovní tematikou i krátké morality byly shrnuty do dvou knih, *Poemata* (1602) a *Parthenicon* (1610), jež budou představeny v reprezentativním překladovém průřezu, doplněném o latinské originály.

Z latiny přeložil Eduard Petruš.

Dosud vyšlo:

■ GIOVANNI BATTISTA MANNI / VĚČNÝ PEKELNÝ ŽALÁŘ

Mannioho kniha byla pro českou literární historii 19. a počátku 20. století synekdochou temna a úpadku barokního období. Josef Jungmann ji nazval „nejhroznější ze všech knih českých“. Jaroslav Vlček prohlásil, že „v dějinách literatur tento plod ovšem místa nemá“. Oba názory rázně odmítl ve třicátých letech minulého století Josef Vašica, prohlásiv Věčný pekelný žalář za dílo slovesné, nikoli dogmatické. Slavnou knihu italského jezuita Manniho (1606–1682), popisující v návaznosti na Dantovu Božskou komedii hrozná utrpení a mučení, jimž budou vystaveni hříšníci v „onom přehrozném místě, kteréž jest země tma- vá, přikryta mráкотou smrtí“, uvedl do české literatury Matěj Václav Šteyer (1630–1692). Poprvé vyšla česky v roce 1676, v průběhu následujících let ještě několikrát a stala se masově oblíbenou četbou.

Editor: Martin Valášek

Vyšlo v roce 2002. 296 str. 252 Kč

HTTP://THESAURUS.SAZBA.CZ

■ NATHANAEL VODŇANSKÝ Z URAČOVA / THEATRUM MUNDI MINORIS

Theatrum mundi minoris. Široký plac neb Zrcadlo světa, to jest: Živý kontrfekt nesčíslných bíd všeho lidského pokolení v tomto světě rytířujícího... vydal r. 1605 Nathanael Vodňanský z Uračova a zpřístupnil tak českému čtenáři v té době po celé Evropě oblíbené moralistní dílo francouzského humanisty Pierra Boastua. Vodňanský je opatřil obsáhlým úvodem, v němž pod vlivem dramatické situace v českém prostředí i dobové představy o světě jako velkém divadle pojal lidský život jako tragédii, v níž každé dějství je článkem řetězu neštěstí uzavřeného až smrtí. Theatrum bývá chápáno jako jeden z možných inspiračních zdrojů Komenského Labyrintu. Humanistický autor Nathanael Vodňanský (1563 až 1621) byl dosud více než svou činností literární znám jako jeden z představitelů vzbouřených stavů popravený r. 1621 na Staroměstském náměstí.

Editori: Hana Bočková, Jiří Matl

Vyšlo v roce 2001. 296 str. 252 Kč

■ ŠIMON LOMNICKÝ Z BUDČE / KUPIDOVA STŘELA, DĚTINSKÝ ŘÁPEK

Edice Kupidovy střely aneb Knížky užitečné, v níž se všeliká chlípnost a zlá bujnost těla zapovídá a potupuje (1590) a Dětinského řápku (1609) chce připomenout Šimona Lomnického z Budče (1552–1623), rozporuplnou postavu naší literatury. Rané obrození v něm vidělo slavného autora, později byl však vnímán jako „bezcharakterní literární obojetník, rýmař řemeslný a bezduchý“ (J. Vlček) a ani dvacáté století ho plně nerehabilitovalo. V centru Lomnického tvorby stojí cyklus devíti knih mravněvýchovné prózy, kterým programově zpracoval oblast sedmi smrtelných hříchů – Kupidova střela se věnuje smilstvu, Dětinský řápek výchově dětí a rodinným vztahům. Všechny knihy tohoto cyklu jsou z velké části postaveny na práci s exemplary, která však Lomnický už nechápe středověce jako strohé morální prózy s teologicko-alegorickým výkladem: nakládá s nimi volně, jako s komentovanými prózami, vykročenými k beletrii rozličných žánrů. Z jeho cyklu bohatě čerpá i literatura barokní a obrozenská.

Editori: Jakub Krč, Vojtěch Hladký

Vyšlo v roce 2000. 470 str. 378 Kč

■ EZOPOVY BAJKY, KATONOVA DVOJVERŠÍ, RADA OTCE SYNOVI

Staročeské památky ze 14. století: první český překlad Ezopových bajek, nejstarší český veršovaný překlad Katonových distichů a Rada otce synovi, mravoučná staročeská skladba přinášející vzhled do morálních hodnot rytířství. Dosud neexistovala moderní transkribovaná edice těchto skladeb, vědecky důležitá transliterovaná vydání jsou zastaralá. Nevelký rozsah všech uvedených památek vylučuje jejich vydání v samostatných knížkách. Jejich seskupení do jediného svazku navíc umožňuje to, že jde o skladby s dominující didaktickou funkcí.

Editor: Eduard Petřů

Vyšlo v roce 1999. 310 str. 252 Kč

■ ZEMĚ DOBRÁ, TO JEST ZEMĚ ČESKÁ

Dílo anonymního autora (1754). V reakci na zrušení české dvorské kanceláře, tj. na faktické právní zrušení českého státu, vytvořil anonymní autor velkolepou obranu českého národa a především českého jazyka. Svě dílo skromně označil za pouhý „vejtah“, tj. kompilaci ze starších historických děl, především Beckovského Poselkyně a Prodromu Moravographiae Tomáše Pešiny z Čechorodu. Historické vyprávění se proměňuje ve vášnivou obranu Čechů a Čech, pro niž v historii shledává důkazní materiál. Svou aktuálností vstupuje do souvislosti s úvahami o kontinuitě či diskontinuitě české kultury a českého jazyka. Dílo se řadí ke skvostům českého barokního písemnictví. Nové vydání Země dobré dává dnešnímu čtenáři možnost blíže se seznámit s dobovou společenskou situací, poznat nevědní historicko-beletristické dílo, patřící k pozoruhodným pilířům české literatury a kultury 18. století, na nichž vyrůstá tzv. národní obrození.

Editorky: Ivona Kučerová, Lucie Medová

Vyšlo v roce 1998. 336 str. 294 Kč